

رفتارهای منافقانه در ارتباطات بین فردی سازمان

مصطفی هادوی نژاد*، حسن دانایی فرد**، عادل آذر***، احمدعلی خائف

الهی****

چکیده

این پژوهش با هدف آزمون مدل فرآیندی رفتارهای منافقانه در ارتباطات بین فردی در سازمان و تبیین روابط میان اجزای آن با استفاده از روش‌های آمیخته اکتشافی انجام شده است. به این منظور نمونه‌ای ۱۸۷ نفری از کارکنان یکی از سازمان‌های دولتی به‌طور تصادفی ساده انتخاب و پرسشنامه پژوهشگر ساخته‌ای که ۱۰۱ گویه آن از دل داده‌های کیفی مستخرج از مرحله نخست پژوهش تدوین شده بودند، گردآوری شد. نتایج حاکی از آن بود که شرایط علی در میل به مدیریت تصویرپردازی زیاده‌طلبانه چند سویه در اعضای سازمان و این متغیر نیز در کنار بستر (ویژگی‌های رفتاری خاص کنشگران اولیه، ثانویه و ویژگی‌های رفتاری مشترک میان ایشان) و شرایط مداخله‌گر مدیریتی و سازمانی در رفتارهای منافقانه در ارتباطات بین فردی در سازمان اثر مثبت دارند؛ پیامدهای این رفتارها ضمن تأثیرپذیری از شرایط مداخله‌گر عبارتند از پیامدهای فردی - خاص کنشگران اولیه، ثانویه و تماشاگران درستکار و نیز مشترک بین کنشگران ثانویه و تماشاگران ناتوان - و پیامدهای سازمانی شامل کاهش اعتماد بین فردی، سکوت سازمانی و تکثیر رفتارهای مزبور در سازمان.

کلیدواژه‌ها: رفتارهای منافقانه؛ ارتباطات بین فردی؛ مدیریت تصویرپردازی زیاده‌طلبانه چندسویه؛ رفتارهای سیاسی، خودشیرونی؛ روش‌های آمیخته اکتشافی.

* دانشجوی دکتری، دانشگاه تربیت مدرس.

** دانشیار، دانشگاه تربیت مدرس (نویسنده مسئول).

E-Mail: hdanaei@modares.ac.ir

*** استاد، دانشگاه تربیت مدرس.

**** استادیار، دانشگاه تربیت مدرس.